

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การทดสอบการเลี้ยงโโคพื้นเมืองในสภาพการปล่อยแทะเดื่มในแปลงหญ้ากินน้ำสีม่วง สามารถให้สมรรถภาพการผลิตตลอดระยะเวลาการทดสอบได้ดังนี้

5.1.1 น้ำหนักตัวที่เพิ่ม เท่ากับ 43.8 ± 4.4 กิโลกรัมต่อตัว มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย เท่ากับ 292 ± 0.03 กรัมต่อตัวต่อวัน

5.1.2 โโคพื้นเมืองที่ได้รับการทดสอบไม่มีการสูญเสียน้ำหนักตลอดระยะเวลาการวิจัย

5.1.3 อัตราการเจริญเติบโตของโโคพื้นเมืองมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ในช่วงเดือน กันยายน ถึง ตุลาคม

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพการเลี้ยงแบบจังકอกและการปล่อยแทะเดื่ม หรือการให้อาหารเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของโโคพื้นเมือง

5.2.2 ใน การวิจัยครั้งนี้ ไม่มีการเก็บผลผลิตหญ้าก่อนและหลังการแทะเดื่ม ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรสูญเสียผลผลิตของหญ้าก่อนและหลังการแทะเดื่มเพื่อประเมินผลการกินได้ของโโค

5.2.3 ควรมีการใส่ปุ๋ยเคมีให้กับแปลงหญ้าเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของหญ้า ให้เพียงพอต่อความต้องการของสัตว์

เอกสารอ้างอิง

กองบ้ำรุงพันธุ์สัตว์. 2545. การเดี่ยงโโคพีนเมือง. เอกสารคำแนะนำ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 65 หน้า.

_____ . ม.ป.ป. โโคพีนเมืองไทย มรดกไทย สืบสานเพื่อโลก. เอกสารเผยแพร่ : กองบ้ำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กลุ่มภูมิอาかる สำนักพัฒนาอุดมวิทยา กรมอุดมวิทยา. 2551. สรุปลักษณะอาหารรายเดือน.

(16 ตุลาคม 2551) <http://www.tmd.go.th/climate/climate.php>.

จินดา สนิทวงศ์, พิพา บุญยะวิโรจน์, จีระวัชร์ เป็มสวัสดิ์, สุมารี ไหลรุ่งเรือง, อภิชาต ถุติตา และ แสงอรุณ สมุทรรักษ์. 2534. การใช้ข้าวเปลือกเป็นอาหารเสริมสำหรับโโคพีนเมือง. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2534. กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ :

หน้า 14-25.

จีรศิทธิ์ สงค์ประเสริฐ, สุวัฒน์ รัตนธรรมชาติ, จรัญ จันทดักขณา, สุนทรากรณ์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต และ บุญเหลือ เร่งศิริกุล. 2518. การสำรวจศึกษาถักย้อมที่สำคัญของโโคพีนเมือง. ใน รายงานการประชุมทางวิชาการเกษตรศาสตร์ และชีววิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 สาขาพืช ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2-4 กุมภาพันธ์ 2518. กรุงเทพฯ.

ญาณิน โภกาสพัฒนกิจ. 2550. การผลิตเนื้อโโคพีนเมือง : ระบบการผลิตและโภกาสทางการตลาด. จดหมายข่าว ธุรกิจเนื้อโโค 1 (1) พฤษภาคม : หน้า 5-8.

โต โนมยุกิ ดาวเชี่ยว, วิทยา สุманาลัย, พิมพาร พลเสน, รำไพพรรณ์ ใจเที่ยง, วัชรินทร์ บุญภักดี และ พูมโนรี เทรา cascade. 2546. ค่าความสมดุลของพลังงานและไนโตรเจนในบวนการเมตตาใบลิซึม ของโโคพีนเมืองไทยที่เดี่ยงด้วยหัวผู้รู้ซึ่งแห้งและเสริมการถ่ายเหลืองระดับต่างๆ. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2546. กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : หน้า 362-378.

นิรนาม. 2551ก. ข้อมูลทั่วไป. (18 สิงหาคม 2551) <http://www.mahasarakham.go.th>

_____ . 2551ก. แผนที่จังหวัดมหาสารคาม. (18 สิงหาคม 2551)

http://58.147.69.133/masterset/index.php?option=com_content&task=view&id=27&Itemid=38

ปิยศักดิ์ สุวรรณี, มั่งกร วงศ์ศรี และ ชิต ศรีนิศา. 2538. การทดสอบสมรรถภาพการเจริญเติบโตของโโคพันธุ์พื้นเมือง. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2538. กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : หน้า 38-47.

โพธิ์สุเทพ รัตนโชติ, สารกิจ ถวิตประวัติ และเกรียงเดช ดำเนง. 2538. ลักษณะชาากโคพื้นเมือง และโคลูกผสมพื้นเมือง-อเมริกันบร้าห์มัน. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2538. กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : หน้า 288-301.

เมฆา วรรณาพัฒนา และ ฉลอง วชิราภากร. 2533. เทคนิคการให้อาหารโคเนื้อและโคนม. โรงพิมพ์ หจก. พันนี่พับลิชชิ่ง : กรุงเทพฯ.

วินิจ คำสังข์ พนม สุขรายภูร์, คำรัส ชาตรีวงศ์ และ อดิสกัดดี อังกรเศรษฐี. 2551. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพการเจริญเติบโตของโคพื้นเมืองภาคใต้. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2551. กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : หน้า 1- 10. ศรเทพ ชั้นวารส. 2548. การเลี้ยงโคเนื้อ : แนวทางการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 : อักษรสยามการพิมพ์ กรุงเทพฯ; 450 หน้า.

ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. ข้อมูลพื้นฐาน เศรษฐกิจการเกษตร ปี 2551.

(20 พฤษภาคม 2551) <http://www.oae.go.th/pdf/file/commodity.pdf>

ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์. 2550. สถิติพื้นที่ปลูกหญ้า/พืชอาหารสัตว์และทุ่งหญ้าสาราระ. (22 พฤษภาคม 2550) http://www.dld.go.th/nutrition/data_stat/data_stat.html.

_____ . 2551. สถิติการนำเข้า – ต่งออก สินค้าปศุสัตว์. (2 มิถุนายน 2551) http://www.dld.go.th/doc/imex51/_notes/Jan_51.pdf

เกษตรรัค สวนกุล, อนุภาพ เสิงสาย และ ศุภวนิจกิริ พลเมืองกัดดี. 2549. สมรรถภาพโคพื้นเมืองเพศผู้ชายในการเลี้ยงแบบปล่อยแพะเลี้มในแปลงหญ้าซีตราเรีย และแปลงถัวทำพระสไตโลในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2549 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : หน้า 236-250.

สมพร ดวงใหญ่, ศุนทรีพร ดวงใหญ่ และ วรวิทย์ ชนสุนธรรมสุทธิ. 2550. โครงการวิจัยการผลิตเนื้อโคพื้นเมืองกรีฟีกีญา จังหวัดอุบลราชธานีและไฮสีซาร์. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มกราคม 2550.

สุทธิพงศ์ อุริยะพงศ์สุรัค, ปราสาท ตั้งกวัฒนา, เวชสิทธิ์ โนบุราณ, อดิศักดิ์ สังข์แก้ว และ ถนน หาทอง. 2546. การศึกษาสถานภาพองค์ความรู้และศักยภาพการผลิตโคพื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. รายงานฉบับสมบูรณ์, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตุลาคม 2546.

Chantalakhana, C., B. Rengsirikul, P. Prucsasri, and S. Tumwasorn. 1992. Performance of Thai Indigenous Cattle and Their Crossbred from American Brahman and Charolais Sires.

ใน รายงานการประชุมทางวิชาการเกษตรศาสตร์และชีววิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 16 สาขา
สัตว์ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3-5 กุมภาพันธ์ 2521. กรุงเทพฯ, หน้า 145-156.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY